

پشت ادعای روحانی در مورد غنی‌سازی اورانیوم

به قلم | لانا دولوزی (/fa/experts/alana-dwlwzy-0/)

۱۷ ژانویه ۲۰۲۰

همچنین دست‌یافتنی به

/ (English (/policy-analysis/behind-rouhanis-uranium-enrichment-claim

العربية (/ar/policy-analysis/ma-wra-ada-rwhany-btkhsyb-alywranymw/)

درباره نویسنده

الانا دولوزی (/fa/experts/alana-dwlwzy-0/)

الانا دولوزی هموند پژوهشگر در برنامه برنشتاین در امور خلیج و سیاست انرژی در انستیتو واشنگتن است

تحلیل کوتاه

با توجه به موارد نقض برجام در گذشته از سوی ایران و تعداد زیاد سانتریفیوژهای عملیاتی آن ارقام نگران‌کننده روحانی را می‌توان دقیق دانست

در ۱۶ ژانویه رئیس‌جمهور حسن روحانی در اظهاراتی که به طور زنده از تلویزیون دولتی ایران پخش شد گفت که کشورش امروز در حال غنی‌سازی میزانی از اورانیوم است که بیشتر از میزان قبل از ۲۰۱۵ و زمان توافق برجام است. در صورت صحت این سخن این اظهارات نمایانگر افزایش فوق‌العاده‌ای در تولید اورانیوم غنی‌شده ماهانه از زمان آخرین بازدید بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای در ۳ نوامبر است. سطح بالای تولید اورانیوم غنی‌شده در همان زمان انگیزه اصلی وساطت برای توافق برجام بود چون زمان تسلیح هسته‌ای ایران یعنی مدت‌زمان لازم برای تولید اورانیوم غنی‌شده با عیار مورد نیاز برای سلاح هسته‌ای به دلیل آن سطح تولید به نحو ترسناکی کوتاه شده بود.

نگاه دقیق‌تر به داده‌های پیش‌برجام می‌تواند مبنایی برای ادعای روحانی باشد. از ماه می ۲۰۱۲ تا می ۲۰۱۴ ایران اورانیوم غنی‌شده را به میزان میانگین ۲۳۳ کیلوگرم در ماه تولید می‌کرد (این رقم بر مواد غنی‌شده کمتر از ۵ درصد قابل اطلاق است برای توضیح در مورد درصد‌های غنی‌سازی و ارتباط آنها با تسلیح بالقوه به [واژه‌نامه اصطلاحات اساسی هسته‌ای](#)).

انگلیسی [مراجعه کنید]. برای این کار ایران تقریباً ۹۰۰ سانتریفیوژ IR-1 (یا نسل اول) را در تأسیسات اصلی نطنز مورد استفاده قرار

می‌داد. هنگامی که تولید در اواخر سال ۲۰۱۵ با اجرای برجام تغییر یافت میزان تولید به پایین‌ترین سطح ماهانه یعنی حدود ۱۵۶ کیلوگرم کاهش یافت (برجام در جولای ۲۰۱۵ مورد توافق قرار گرفت اما تا ژانویه ۲۰۱۶ اجرایی نشد).

بر اساس جدیدترین گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برای دوره ۱۹ اوت-۳ نوامبر ۲۰۱۹ و با جمع‌بست اورانیوم غنی‌شده ۳۶۷ درصد و ۳۵ درصدی ایران ذخایر این کشور تقریباً ۵۲ کیلوگرم در ماه رشد کرده است. ایران برای رساندن ذخایر خود به سطح پیش‌برجام از ماه نوامبر تا زمان ادعای روحانی باید میزان غنی‌سازی را ماهانه حداقل سه برابر افزایش داده باشد (تا ۱۵۶ کیلوگرم) و یا بیشتر (به عنوان مثال تا ۲۳۳ کیلوگرم بسته به تعریف «پیش‌برجام»).

اظهارات روحانی ممکن است مبالغه‌آمیز نباشد با توجه به آنچه در مورد سانتریفیوژهای ایران می‌دانیم هیچگاه دور از تصور نبوده که

رژیم برای اینکه به سطوح پیشابرجام برسد شروع به نقض محدودیت‌های مختلف برجام کند به طور خاص ایران می‌توانسته با افزایش استفاده از سانتریفیوژهای IR-1 و/یا با به‌کارگیری سانتریفیوژهای پیشرفته خود که ظاهراً دارای خروجی بالاتری از IR-1 هستند به این میزان دست یابد ایران از چند ماه پیش اعلام کرد که استفاده از سانتریفیوژهای پیشرفته را آغاز خواهد کرد و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تأیید کرده است که این ماشین‌ها در حال کار و انباشت اورانیوم هستند از آنجا که ماشین‌های پیشرفته پیشابرجام اورانیوم را انباشت نمی‌کردند مشخص نیست که چقدر خوب کار می‌کنند اما اگر بر حسب انتظار کار کنند بخش عمده‌ای از افزایش ادعایی روحانی را می‌توان ناشی از آن دانست

در ۵ ژانویه مقامات ایرانی به افزایش استفاده از سانتریفیوژهای IR-1 به عنوان بخشی از «گام پنجم» فاصله‌گیری از تعهدات خود در برجام اشاره کردند با در نظر گرفتن تعداد ماشین‌های IR-1 که ایران از زمان شروع برجام به دلیل فرسودگی و خرابی طبیعی جایگزین کرده این کشور ممکن است تا ۴۶۰۰ دستگاه اضافی برای استفاده در دسترس داشته باشد با اضافه کردن ۵۰۶۰ دستگاه مورد استفاده (طبق برجام) این امکان برای ایران فراهم می‌آید تا به بالاتر از تعداد ۹۱۵۶ سانتریفیوژ IR-1 که پیش از برجام استفاده می‌کرد بازگردد و اگر سانتریفیوژهای پیشرفته به این مجموعه اضافه شود ایران می‌تواند به راحتی از تولید اورانیوم غنی‌شده پیشابرجام فراتر برود جزئیات دقیق ادعای روحانی هنگامی مشخص خواهد شد که گزارش بعدی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مورد ایران در اوایل فوریه منتشر شود این نخستین گزارشی خواهد بود که تحت مدیریت رئیس جدید آژانس بین‌المللی انرژی اتمی،

رافائل گروسی منتشر می‌شود و اولین گزارشی است که روشن می‌کند سانتریفیوژهای پیشرفته در غنی‌سازی اورانیوم چقدر کارآمد هستند گام نگران‌کننده بعدی ایران می‌تواند افزایش غنی‌سازی از ۳٪ به ۱۹٪ باشد که از نظر فنی کاملاً نزدیک به عیار اورانیوم مورد نیاز برای سلاح است اگر تهران بتواند ذخایر خود را به همان سرعت که روحانی ادعا می‌کند افزایش دهد و اگر غنی‌سازی را به ۱۹٪ درصد برساند همان نگرانی‌هایی را بر خواهد انگخت که پیش از برجام درباره زمان بالقوه تسلیح هسته‌ای ایران وجود داشت

*الانا دولوزی هموند پژوهشگر در برنامه برنشتاین در امور خلیج و سیاست انرژی در انستیتو واشنگتن است

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Iran Takes Next Steps on Rocket Technology

فوریۀ ۲۰۲۲ ۱۱

Farzin Nadimi

(/policy-analysis/iran-takes-next-steps-rocket-technology)

BRIEF ANALYSIS

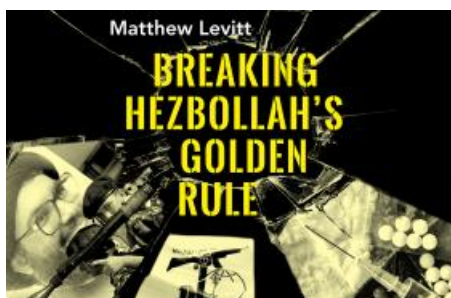
Saudi Arabia Adjusts Its History, Diminishing the Role of Wahhabism

مهر ۲۰۲۲ | ۱۱

Simon Henderson

(/policy-analysis/saudi-arabia-adjusts-its-history-diminishing-role-wahhabism)

ARTICLES & TESTIMONY

Podcast: Breaking Hezbollah's Golden Rule

مهر ۲۰۲۲ | ۹

Matthew Levitt

(/policy-analysis/podcast-breaking-hezbollahs-golden-rule)

TOPICS

(fa/policy-analysis/mn-ashah/) منع اشاعه

(fa/policy-analysis/anrzh-y-w-aqtsad/) انرژی و اقتصاد

REGIONS & COUNTRIES

(fa/policy-analysis/ayran/) ایران